

СЕНАТ НЕ ХОЧЕ ПЛАТИТИ ТАЙНИМ ПРОГИБИЦІЙНИМ ДОНОЩИКАМ

ВАШИНГТОН, 15. грудня. — В сенаті пішла нині сильна агітація за скасуванням видатку на плачнене так званих „омдер ковер мен“, себто потайних прогибіцїйних донощиків. В будже вставлено на них видаток у сумі пів мільона доларів. При помочи президента сенату вваляло сю точку переперти без опозиції. Зв'язують сей факт за велику перемогу для противників прогибіцї.

Палата послів теж завлясла проти плачненя тайним донощикам прогибіцїйних агентам.

ХОЧУТЬ ЗБІЛЬШЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛОТИ.

ВАШИНГТОН, 15. грудня. — У президента Куліджа зав'язався флотний комітет палати нослів, щобі предложити йому свою опінію про потребу збільшення американської воєної флоти. Комітет прийшов до переконання, що Злучені Держави повинні виставити більше кружляків, як вони мають досі. Комітет показав, що другі держави перевищують Америку щодо ново збудованих кораблів сього типу.

СУД ПРОТИ БУВШОГО МІНІСТРА ЗА ОБМАНЮВАННЕ УРЯДУ.

ВАШИНГТОН, 15. грудня. По вислуханню адвокатів обох сторін процесу уряду проти бувшого міністра Фола й нафратора Догені за змову обманити уряд, суддя відслас справу до вирішення лаві присяжних. Присяжні радилі вже шлу ніч і до згоди діяти не могли.

АМЕРИКАНСЬКІ ЕПІСКОПИ В ОБОРОНИ МЕКСИКАНСЬКИХ

ВАШИНГТОН, 15. грудня. — Американські католицькі епископи видали нині публічну заяву проти мексиканського уряду в обороні римо-католицьких епископів Мексика. Вони закликають мексиканському урядови переслудаванне римо-католицької церкви.

ЗАПОВІДАЮТЬ ПЕРЕСИЛАННЄ РУХОМИХ ОБРАЗКІВ ЧЕРЕЗ МОРЕ.

СТ. ЛУИС, 15. грудня. — Др. Е. Ф. Александерсон, інженер Генеральної Електричної Ко., виступив тут на зборях Американського Інституту Електричних Інженерів за незвичайно цікавим вичинотом про будучи виходи. Він каже, що вже не довго буде треба ждати на той час, коли він предложити світові вивади, при помочи котрого буде можна пересилати з одного кінця світа в другий рухомі образки події. Завдяки тому виходиючи людина буде могла оглядати події, що случаются далеко від неї.

ДИВЧИНУ-РАВИНИКУ ЛУЧАТЬ ЗА ДРУГИМИ ЗЛОЧИНАМИ.

ОСТИН, Тексас, 15. грудня. — Поліція робить тепер свідство над тим, чи пані Раджерс, котра в білий день обрабувала одиницм банк, не поповняла коди перетатим яких других злочин. Урядники вірять, що вона пробувала вже раз обрабувати се один банк і в тіл шлі вона навів підпалити дім в сусідстві, щобі в сей спосіб відвернути увагу поліції й людей, але відтак чомусь рабунку не доконала.

ДВОХ БРАТІВ СТЕРОРИЗУВАЛО І ОБРАБУВАЛО БАНК.

ОМАГА, Небраска, 15. грудня. — Тут арештовано нині двох братів Гардінгів, яких поліція закидає, що се вони напали буди на місце Моделя в стеїт Індіані, стріляли на кожного чоловіка, якого побачили, постріляли в сей спосіб тяжко двоох мушчин, а відтак обрабували місцевий банк на три тисячі доларів і втекли за нараженнем власного життя через вкрити криючу ріку Міссісіпі до стеїту Небраски. Один з братів уже й має признати поліції до злочину.

АГІТАЦІЯ ЗА ОСТРИМИ КАРАМИ ПРОТИ ТОРГОВЦІВ НАРКОТИКАМИ.

НЮ ЙОРК, 15. грудня. — На відбуваючійся тут Всеамериканській Конгресі Торговель розглядають питання, як поставити карі безпривийн торгівлі наркотиків. Начальник одної американської торгівні виступив з пропозицією, щобі конгресу вваляло до американських законодавців тіл з домагаемм увваляти острі карі на таких торговців. Він радиле, щобі за наложогу торговлю визначити кару до смертної вваляції.

АПАРАТ ДЛЯ ВІДКРИВАННЯ ЗЛОЧИНИЦІВ.

НЮ ЙОРК, 15. грудня. — Др. Линк, учитель психології (науку про душу) на ньюйоркській університеті, показував на зборах Ньюйорського Електричного Товариства свій апарат до відкривання злочинців.

Апарат д-ра Линка опертий на засаді, що в людини, котру винитують за якийсь злочин, зовсім інакше бється серце й захоується шкірка, коли вона винувата, а зовсім інакше, коли ся людина невинна. Апарат д-ра Линка се так званий електричний стетоскоп, так пристроєний, що ним можна збільшити голос улауру серця 100,000 разів так, що сі удари серця могли чути всі учасники вичині.

На відчті зроблено таку пробу. Трох мушчин, змовившись межі собою без відома д-ра Линка, „украли“ одному знакому му лист з 10 доларями. Др. Линк мав їх винитувати та сказати при помочи свого апарату, котрий сей зробив. Апарат справді показав, що битте серце одного з трох передуванних було зовсім інакше від двох других „невинних“. Др. Линк проголосив його винувати, і се власне й був „винуватець“.

ПРИПОВІДАЄ МОТОРОВИ КОРАБЛІ.

ЛОНДОН, 14. грудня. — Лорд Кілант, який є власником Роял Мейл, найбільшої корабельної компанії на світі, заповідає що в найближшому часі всі пасажирські кораблі будуть моторові. В той спосіб буде більша вигода, не буде диму, буде більше місця і буде більша скорість.

СВІТОВА ХРОНІКА.

200 париських студентів вибило шибі і понишло мебелі в салі гуманістичного факультету (Сорбон) на знак протесту проти надто важкого іспиту. — У Будапешті перед виходом студентів з університету якась сильна „група невідомих ангисемітів“ перерывовала легітимацій студентів і всіх жінок біла гумовими папками; білка тривала з червг години. — У Парижі повстала окрема Ліга, що має на меті боротьбу за реформу мужського убрання. Й девізою є: вигода, практичність і естетика. Головою Ліги є один з найповніших реформаторів і акторів французького театру: Антоні. Першою жертвою Ліги буде ковпир, який по думці нового товариства є зайвий і негигієнічний. — У місті уродження Шекспіра, в Стреффорді вайдено при розбірї старої стіни в домі його жінки дубову „зачинку, палітурку бубаря, з якою Шекспір учився читати.“ Недалеко Нью Кестл (Англія) вайдено в замулі ріки лодку, яка, як осудили „знавці“, має приблизно 4,000 літ. Вона зроблена з такого важкого дерева, що ледви 12 людей могли її піднести.

ГОЛОДНИЙ ПЕС ЗІВ ДИТИНИ.

В селі Руді, в рва. Рави Руська, трафилася досить вимікова подія: мати зализати в хаті дитину в колосї і вийшла. Коли вернулась, дитини не було і не можна її було вайдати. В околиці кочували цигани і підозріння впадо на них. Тамчасом згодом виявилось, що дитину привав голодний пес зів її на пої.

ЕММА ГОЛЬДМАН У КАНАДІ.

Славна анархістка Емма Гольдман, яку кілька літ тому депортовано зі Злучених Держав до совітської Росії і яку відтак втікла з Росії, розпоранана її порядками, прихизла до Канади. Тепер одначе вона називається пані Емма Гольдман Колтон. Говорить вона, що має намір бути в Канаді якийсь п'ять місяців і написати книжку про культурні відносини в Канаді. Про Росію говорить ся анархістка, що там за царів було ліпше ніж за большевиків.

ПОЛЬСЬКІ ДОРОГИ.

Коло Чорткова на Сереті впади копї з возом до ріки, бо коло моста нема поруча. Польські газети вже від двох неділів пишуть, що в Східній Галичині неможливі дороги, бо ніхто їх не направила.

ВАЖКЕ ДЛЯ ВП. ПІ. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сім повдомляють Вп. пі. Секретарів відділів У. Н. Союзу, що писався керівників на рік 1927 для члена У. Н. Союзу вже розпочалася і що вже писався керівників на зареку пі. секретарів для сільських відділів.

Виславо почотом 16. грудня: Вд. 137, 217 (2 пак.), 223, 227, 236, 248, 277, 304, 305, 330.

Виславо копесом 16. грудня: Вд. 218 (3 пак.), 252.

Крутинь бі зі згаданих відділів вейдять з якоюсь причиною писавши до 18 днів від дня писання календаря, нехай повдомить Адміністрацію „Свободи“.

МАЛЯРИ І МОРЕ.

Малари, так само як письменники і інші артисти, почувати звычайно сильно наслідки поведеної кризи. Найбільше терпить заради маларів: Франція. Шибі заради лихови, 60 французьких маларів почало здійснювати оригінальну ідею: один з найбільших пасажирських пароплавів між Францією і Америкою бере на себе постійну виставку їх образів. Виставка обрхована на доляроків туристів, яких море може лекше сполоче з грошей, ніж суходіл. Бо Американці, понавши в Париж, не так легко додумують, що можна видати гроші на образи замість на іншішї пам'ятки з подорожжі. Але де мають розвідувати свої образи, на видноті нашї артисти?

АВТОПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА.

Музей імени Шевченка в Києві придбав автопортрет Шевченка. Автопортрет написано в Оренбурзі 1849 р., його Шевченко подарував своему приятелю в Оренбурзі Федорови Лазаренкові. У дошки цього Лазаренкова — Ольги Анжуло і куплено портрета.

ПОЖЕЖІ В ГАЛИЧИНІ.

У Залузі в яворіській повіті, згоріло 7 господарств, наслідком чогося конюпель у землі. — Два господарства згоріли в Жидитях біля Львова, а три в Купчилові. Бля Жовків — причиною сусідські парухи. — Мала діти підпалити хату в Сквилові, а старші по неостереженню в Зборіві.

ВЕЛИЙ УРЯДНИКА ТВЕРЕЗОСТИ.

Кокрейн, Онт. — Невідомий злочинець застріл Г. Констанція, який був провінціальним інспектором зайнесів в околиці Кокреїні. Поліційні власті догадуються, що цього жорду „доконав якийсь чоловік з пимств за зловлення його і покарання за вироблювання; або спровадження горвіки.

ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВИ НА КУБАНІ.

Президія Ново-Мішастівського винкомуну ухвалила відкрити 11. березня 1927 року пам'ятник Шевченкові. Президія звернулася до місцевих кооперативних, професійних та інших громадських організацій з проханням взяти участь у будуванні пам'ятника.

ОДИН ЖАНДАРМ НА 350 МІЖКАНЦІВ.

Румунія має понад 40,000 жандармів так, що один жандарм припадає на 350 мешканців. Селяне так збідніли, що в таких коліях багатих „земляк, як Бесарабія або Семигород панують епідемії маларії і шкарлатини, що тисячами косять виснажених голодом селян. Від кінця війни понад 30,000 селян замучила маларія поліція по тормах або прямо постріляла. Понад 1,000 робітників міста конає під що хвилю в румунських тормах. Урядова статистика доносить, що щіні прожиточні у двох так піднялися, як заробітна плата робітників.

ЖІНОЧЕ ТОВАРИСТВО ДЛЯ ТРОСІНЯ ЧОЛОВІКІВ.

Болгарська поліція викрила таїне жіноче товариство, якого одиноким ціллю було турити в і іншішї спосіб позбувати чоловіків.

До товариства цього належало найбільше молодих жінок, яких навчувалося вже жити з чоловіками, або яких новозівні не трактували їх так, як належиться.

Поліція арештувала кілька жінок і вони очікують тепер дия своєї розправы за отроєння їх чоловіків в цілі отроєня грошевої підмоги.

НЕ ЛІДИТЕ ДІТІВ САМИХ!

В Угрюнові коло Калуща господар Дмитро Іванюк шшов з жілкою в поле, а дома при однорічній дитині-дишви свочьку 18-літню личику Евдрозіну Іванюк. Личинка бавила дитину на дворі, а відтак личинка її саму і пішла на хвилю до хати. Дитина порачувала тимчасом до гнівків, там впадо і втопчалася.

НЕСАМОВИТИЙ БУГАЙ.

В селі Чушки під Львовом мазур Вавжинець Моздир винив бугая з стайні на обисте. На дворі виврашив йому з рук бугая зі шпуром і став бривити до загорода. Моздир хотів бити бугая, щоб його не поколов рогами. Але це йому не вдалося, бо бугай кинувся на него і кілька разів пхнув його рогами в черво і випустив йому кишки. В пару хвилях потім Моздир умер. Доперва на крик жінки і дівки Моздир збігався сусіди і зловили несамогового бугая.

ЗРІСТ ЖІНОЧИХ ПРАВ.

Першу доцентку в німецьких університетах призначили цими днями в Празі; є нею Гелвіа Лягекер, на кафедрі експериментальної фармакології.

ПОКУСАНИ ЗМІЯМИ.

В Індіях гине рік-річно кільканашть тисяч людей від укушення Гдовитими зміями. В ухилююму році, як подає офіційна індійська статистика з Бомбею, згинуло там від укушення Гдовитих гадюк 19,308 осіб. Діли згари вимини в 1925 р. в Індіях 1974 осіб, з чого пожеди тигри 976 людей.

В ПОЛЬЩІ ВЖЕ БІЮТЬСЯ МОНАРХІСТИ З МОНАРХІСТАМИ

ВАРШАВА, 15. грудня. — І між монархістами не вде всьо так гладко, як того дехто надіясав. І між ними великі непорозуміння, які довели навіть до бічки між двома групами. Недалеко Варшави напала монархістична група проф. Дзевонського на монархістів з табору Обзерского. Одні на других кидали кірсадами, поїнами, а навіть впадо декілька стрілял, але серіозно не ранено нікого. Найбільше потерпіла на тім хатя установа; вона улягала цілковитому знищенню.

ОПОЗИЦІЯ МАЄ ПІДДАТИСЯ, АБО ВИЙТИ З ПАРТІЇ.

МОСКВА, 15. грудня. — Офіційний орган большевників „Права“ піддає знова острі критичні поведення опозиції, яка дає вде всьо кертячу роботу. Права зазначає, що право критики прислугає всім комуністам на партійних з'їздах. Колик на такім з'їзді запалуть уважал, меншість мусить повинуватися більшості і критика мусить устати. Трошків, Каменев і Зіновєв провалялись зі своїми проектами, які відкинуто. Супроти цього вони повинні залишити далішу агітацію, або вийти з партії.

Риков виступив рівнок проти опозиції, зазначаючи, що вона приносить совітам необхідний шкодо за границями держав, бо совіти не можуть одержати кредитів. Всі надії вде ся якогось завоювання, або повалення теперішнього режиму. Це пізнати, говорив Риков, по тім, що деякі заграничні фірми, які вели з совітами велику торговлю в останніх трох роках, стали тепер дуже обережними.

В ВАТИКАНІ НЕПОРОЗУМІННЯ З РОБІТНИКАМИ.

РИМ, 15. грудня. — Папський майордомус Семіер зрезнивав з причин непорозуміння, яке зайшло між управою апостоальської палати а робітниками в справі підписки вилати. Папа вправді згодився на таку підписку і признав вилату за кілька місяців вде, яку хотіли вилатити. Але робітники цієї надивились не признав, заявляючи, що ті, що вришували ту справу, не порозумілись з представниками робітництва, хоч папа казав порозумітись.

НІМЦІ ДІСТАЮТЬ РОБОТУ У ФРАНЦІЇ.

БЕРЛІН, 15. грудня. — Німці від давно старалися дістати в Франції роботу при відбудові Франції, щобі в той спосіб при помочи своїх робітників і свого матеріалу дотіти заробити та сплатити Франції догви з титулу репараций. Тепер одержали вони з боку Франції предложення „вбудувати три великі гати в Полувівній Франції. Робота та буде тревати два роки, а працювати буде 100,000 робітників вде. З Німеччини спровадять матеріял і робітників, для яких побудують барак, ресторани, бібліотеку і театр, щобі всьо мали на місці та щобі всі гроші лишилися в німецьких руках.

АНГЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ЗБЕРЕТЬСЯ ПІД НОВИМ ІМЕНЕМ.

ЛОНДОН, 15. грудня. — З традиційною помпою замінено сегодня сесію парламенту, який збереться знова 8. листопада 1927 р.

Новий парламент буде радити під новою назвою як „Парлямент Заученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії“.

На останній сесії обговорювано справу усунення окупаційних війск з Індерції, які будуть усунені скоро, як се предбачував верзальський договір, а далі напруження в Анік і справу численних несправних випадків, які члунються в англійській воздушній флоті, а які потягають численні жертви в людях.

ЯК УСТАБІЛІЗУВАТИ КУРС ФРАНКА.

ПАРИЖ, 15. грудня. — Всі побоюються найбільше того, щобі франк це далі не ріс в гору, бо безробіття зростає і перебували у Франції спосіб. Поанкаре підпис франка до той міри, який сам не надіясав. Його будже обрхований після курсу 30 франків за долара, а тепер \$1 коштує тільки 23 франків. Державна каса має білон франків в золоті. Значить справа стоить добре, але ніхто не знає, що тепер робити, щобі тати устали курсу франка. Поанкаре не виявляє ніякого плану і це всь найбільше турбує. Рух в фабриках устает, а по skleпах рівнок слабій рух, хоч шіні повпадали. Люксусові ресторани порожні, бо перецде їм і пили там чужинці дуже дешево з огляду на свою заграничну валюту, але тепер ніхто там не заглядає, бо всьо в трох дорозцє.

Виходить, що Франції краще поводитися, коли була слаба валюта. Чужинці було повно, а ті залишали повно чужого гроша. Тому то всі нічим так тепер не турбуються, як тим, щобі борони Боже не пішов франк знова в гору.

ЛЮЙД ДЖОРДЖ ВІДАВ ПАРТІЇ СВІЙ ПАРТИЙНИЙ ФОНД.

ЛОНДОН, 15. грудня. — Секретний фонд ліберальної партії, призначений на вибори, який був в руках Люйда Джорджа, дістався в руки партії. Показався, що бувший преміер орудував фондом надзвичайно економічно; бо подовів його.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Народного Союзу.

„СВОБОДА“ (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Table with subscription rates for One year, Six months, Three months, Foreign and Jersey City Rates, and Periodicals only.

Foreign Money Order information and address: „СВОБОДА“, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

З МОЮГО ПОБУТУ НА РАДЯНСЬКІ УКРАЇНИ

Примітно, що я їхав на Україну з радостю, бо мав зазнати покіт Михайла Серг. Грушевського, одиного з чільних українських громад, великого будівничого культурного життя на галицькій землі, а з другої сторони з упередженням, бо читався, головно по чужинських часописах, чимало вісток, які рідше відраховували, чим заохочували до подорожі.

Між тим, я знав на Україні в Київ і Харків багато додаткових вражень. Вигляд зовнішній обох міст український. На значній більшості вистав склепів написи українські, при слові „український“ скляно написали: „Укр. Банк“, „Укр. Трест“, „Укр. Сидишак“, „Укр. деривативний“, „Укр. Кингоспінк“, „Укр. Нар. (одний) Харч і т. д. в Харкові заборонено давати нові російські висівки, а вільно давати тільки українські.

По українських урядях висівки і оліветки в українській мові. По всіх урядях говорять і дають інформації в українській мові, причім іншої мови (наш. меншості) в гамбоні пошаною. По вулицях і трамваях чути українську мову, а трамваяв і залізнична служба відповідають українською мовою. Хоча населення міст в значній часті не українське, воно, зневолене обставинами життя, починає до них приміноватися і учиться української мови. Під сам оглядом вибається на зверх єврейське населення, котре учиняє пильно і говорить гарно українською мовою, а сей факт є признакою сил радянської влади. На залізничних станціях написи українські і щойно в Харкові побіч української, маємо також російську.

Щойно по всій Україні, від найнижшого до найвишого ступеня української, і тільки частина давних професорів по високих школах викладає це в російській мові. Національні меншости мають свої школи, в рідній мові. Наука в давніх університетах, і в інших Інститутах Народної Освіти (ІНО) поставлена високо. Побіч давних професорів читають лекції та-

бібліотека числить поперх мільона і двіста тисяч томів. Є надія, що для потреб співробітників академії в Києві буде отворена спеціальна бібліотека вараз при будинку давнього університета. Музеї Києва і Харкова визначають це тільки нечужим багатством експонатів з областю археології, церковної і світської штуки, килимарства, кераміки, але й мистецьким систематичним укладом, над котрим працюють учені знавці мистецтва. Всі музеї і всі музеї стонотки держави, котрі ними печальються.

На одній розвитку української культури зробила радянська влада дуже багато, хоча вона сама відчуває, що праця тут не покінчена. Українізацію урядів переводить влада по сільському і зільному службовиків, що не хочуть учиться української мови. Коли одні з націоналістів завважав, що школа українська, та духа в ній українського нема, — у відлові, що коли в ній в діястости нема духа українського, то винно, сему українське громадянство. Ми в Галиччій училися, по польських школах, а дітяно українства витиснуло з наших душ — рідна, хата та студентські гуртки, серед яких ми проводили життя.

В парі з культурним життям, яке господарським, відбулося. Просто не хочеться вірити, що котри роки тому шав на Україну голод. Селяни і бажари бачили, як перелав війною. Пожари в брід. Хліб збільшений фунт бувши 10 копійок. Побіч дешесних італен, „Укр. Нар. (одного) Харчу“ претари, бачарі ресторани. Маса фунт від 25—35 копійок, риби від 12—30 копійок. Великим зоботком революції було те, що українська земля перелав в руки селянства. Коли в голодних роках вигнуду багато худоби, уряд подбав про мотівори тракторів, якими селянство оре землю. Селянин має нині землі від 12—15 десятин (20—25 моргів). Малоземельні селяни з Поділля перелав уряд в Українську губернію. Спеціально на українських степях життя господарське розвивається швидко. Уряд задумує в найближчому році приступити до

ПЕРСЬКА РЕДАКЦІЯ

Ню Йорк, Н. Г. Дмитро Лув. ковський. Чутим про те, що дописи, підписані в „Свободе“ як „Свещеник“, писані ким иншим, самими редакторами, православними свідками, або людьми світськими, пускають такі самі свещеники, отта малесенька горстка, яка не може відати станау до боротьби, яка не виконують того, чого домагається нарід і добру українській справі, яка не хоче себе нічим наразити перед єпископом, яка хотіла б мати ласку у єпископа і у наріда.

Всі дописи, які відносяться до церковно-народних справ, як торкуються укр. кат. церкв і підписані в нашій часописні „свещеник“, написані укр. кат. свещениками, тими, які весь час служили і служать вірно українському народові і укр. кат. церкві. Іх мен не оголошено з іцком зрозумілим для кожного причин, бо не хочемо їх наругувати на перелі. дування, або іх суспензу. Іх одна імена подано колінь на народно до відомо, щоби всі знали, хто з укр. кат. свещенства в найтяжчих часах боронив народних і церковних прав, хто боронив честь наших національних геніів, хто боронив проти польських впливів в укр. кат. церкві.

Свідомі церковні куратори не повинні давати себе баламутити ріжким хитрунам, що сидять на двох сторонах, що ходять між доц і погудо, а повинні поступати так, як їм на казує їм совість і українські патріотичні почування.

Високі урядові радянської влади на Україні люди світлі, розумні і незвичайно приступні. Я був свідком, як в Наркомосі (Народним Комісаріаті Освіти) молодіж ІНО входила до своїх міністрів (комісарів) без заповідання. На чолі української радянської влади стоять свідомі українці.

Здається мені, що у своїх поглядах я не є оптимістом, не тільки щодо сучасности, але й в будучині. Я глядів очима об'єктивного критика, а хоча по ділячці не займаюсь і до комуністів не належу, то всеж таки пишу з приємністю сі стрічки, щоби поділитися вражіннями і в загальному українському громадянстві.

Д-р Кирило Ос. Студанський. ГРУДЕНЬ МІСЯЦЬ „ПРОСВІТІ“ ПАМ'ЯТАРМО, ЩО В МІСЯЦЮ ГРУДНІ ПРІПАДАЮТЬ УРОДНИМ НА МАЙСТАРСТВО УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА“ У ЛЬВОВІ. В ТІМ МІСЯЦЮ ВІДНОВЛЯЄМО ВКЛАДИ, ЯКІ ВІДНОСИТЬСЯ ДО КАЛЕНДАРІ І КНИЖКИ „ПРОСВІТИ“ І СКЛАДАЄМО ОСОБІЙНИ ДАР НА ПОТРЕБУ ПОШИРЕННЯ І РОСВІТІ МІЖ НАШИМ НАРОДОМ. ВКЛАДИ І ЖЕРТВИ НАЛЕЖАЄ ПРАСІДІТИ НА СЛІДУЮЧІ АДРЕСИ: П. О. BOX 411, PHILADELPHIA, PA.

ДОПУЩЕННЯ ЖІНОК І ДІТЕЙ ІМІГРАНТІВ

Нема сумніву, що найбільше нещоданім наслідком теперішніх імміграційних обмежень є те, що до Америки не допускається навіть жінок і дітей тї іммігрантів, які сюди правно приїхали. Через те сотки тисяч іммігрантських родин знаходяться нині в стані розбиття. Сотки тисяч мурож живє нині в сьому краю, а їх діти і жінки в старому краю. Економічні перешкоди не пускають мурож до жінок і дітей, а правні перешкоди не пускають жінок і дітей до батьків. Не десятки жінки, а тисячі пустилися до Америки з родиною, щоби лишень відкрити, на самому порозі краю, що американський закон не дозволяє обданися їм з мурожом.

Проти такого нещоданього закону давна підписання протести людий, які через нього терпіли, а людий, які хоч, хоч посередно в ньому незаінтересовані, всеж таки признавали його нещоданістю. Вони звертали увагу на трагічні наслідки такого закону і домагались зміни імміграційного квотного закону ховби на стільки, щоби жінки і діти правних іммігрантів мали право приїхати до Америки.

І ось по двох місяцях протестів і петицій републиканський сенатор з Нью Йорку Водворт висі у конгрес проект поправити імміграційні закони так, щоби до Америки могли приїхати жінки і діти правних іммігрантів понад законну квоту. Проект уже перейшов у сенат, і як переїде ще в палату послів, стане законом, бо президент має з гори зобов'язання його підписати, як конгрес його ухвалить.

З ті причини сей закон уже нині називають ухваленням, хоча ще це не зовсім певне. Дехто же навіть почав розпильняти, що це надоборітствами закону. Навіть новинарський гівариста, які звичайно пишуть новинки, не закріпуючи їх ніяким об'єктивним доказом, дозволить собі говорити з нагоди ухвалення сего закону про дух Радки Христового, про клич „На землі мир, а в чоловічій благоволені“, який було має рознісити з подорожжя до імміграційного закону.

В діястости про сей дух лево чі можна говорити, коли зазначити, що імміграційні закони розбив в Америці родини по сотках тисяч, а поправка до імміграційного закона дає дозвол на приїзд до Америки всього 35,000 душам. Сього роду поправка не лишень залучає в мурож його іммігрантів. Полежкою деякою вона будє, і наші люди теж поспішають скористати з неї, як лишень проект стане законом. Однак не є се така поправка, щоби з нагоди її ухвалення велчалити людяністю перед цілим світом. Здається, ухвала є кращим пам'ятником глибої безоглядності, як людяности і ніжности.

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОГО

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного).

— Будь о тім переконаний, Борисе Федоровичу! Я нікому не позволю про тебе й подумати, тільки не то говори! Мої старинички і тепер уже мої старинички з твоє задоволення, а як вернується до вітчини, то і всім своїм ближнім повелать молитися. Дай мені Боже, щоби тї дії швидко остали!

— Господь хранить ходячих в незлобі! — сказав Годунов, скромно опускаючи очі. — А впрямі всі всім Його святая воля! Промай же, князю, до скорого побачення; а не забудь, що обіцяв ти запрестити мене на веселі!

Вони по приятельській обидилися, і Микита Романович з тим, всею. Він звикав з тим, що Годунов не легко помякнеться, і не давав йому болячи, що до Олени шевал.

— Чому ти приїхав на чолі свого підданого? Та заким же вони покинули Слободу, думалося шобь такого, що і всілякі тодішніх панів не відчувало добра.

Бля одної церкви відділ затримала на дорозі товпа білих, що тиснулись коло сїяних церковних, на всю ушлю і, бачилося, дожидали багатий милостиний від якоїсь знатної особи, що буда в церкві.

Бувши розбійники, гарно одіті і узброєні, йшли впрям до Серебряний і за ізданнями, що його віпроваджували. Зелений сумрак обіймав їх з усіх боків. Князь Серебряного, новий нерестивий владар, зривав на бігу листе з найвишого гауза а Буня, що не покидав князя по Максимовій смерті, біг наперед, піднімав ноги, нюхачи вітер, пелухату морду, або повертав її на бік і надухував, коли який-небудь далекий шум роздавав в лїсі.

— Говори! — сказав він: — що сталося з боярином? Старий мовчав. — Що сталося з Оленою Дмитрівною? — повторив переляканий Серебряний. — Нема же Олени Дмитрівни, батюшко! — сказав мрачно Міхей. — Є тільки сестра Євдокія!

Серебряний запитався і приїхав до дерева. Міхей дивився на него горісно. — Шов діти, Микито Романовичу! — Така же видю, була жока воля. В нещасливий ми; видю, кіт родилися!

— Розкажи все! — сказав Серебряний, перемагаючись. — Не шай мене! Коли постріглася боярня? — Коли дізнався про смерть Дружини Андрієвича, батюшко, коли дістав в монастир сининку від царя, з іменами всіх страчених а з указом мовити за іх упокою, — у вечер перед тим, як я до неї приїхав. — Бачив ти її? — Бачив, батюшко. — Серебряний хотів щось сказати, але не зміг.

— На малу тільки хвильку бачив, — додав Міхей, — не хотіла вона мене допустити в шпери. — Що вона велела вповісти мені? — владив промовив Серебряний. — Шоби ти за неї молився батюшко. — І більше нічого? — Нічого, батюшко. — Міхейу! промовив князь по недовгій мовчанці: — відведи мене до монастиря; я хочу попрощатися з нею. — Старий похварт головуво.

— По що тобі до неї батюшко? Не тривож її більше, вона тепер мов свята. Вернімся радше до відділу і ходім прямо під Жидарі!

— Не можу! — сказав Серебряний. Міхей опять похитав головою і привів до него одного з своїх коней. — Сійай же на сего, — сказав він, зітхачи, — той дуб зідзидив!

Вони мовчки поїхали до монастиря. Ціла дорога провадила сілком. Небавом почувся плісок воді, потім між камінням блиснув крїзь туву зелень.

— Чи пізнаєш се місце, князю? — спитав сумно Міхей. — Серебряний підняв голову і побачив свіже пожарище. Десь дала земля була порита, а остальні будинки і зломане водянне колесо показували, що тут був млин.

— То коли вони чарівника забирали, Завважав Міхей, — то й житло його зруйнували, думали, що найдуть тут скарби, біж і побірали! — Серебряний кинув розсіювані очима на пожарище, і мовчки поїхали далше. — За кілька годин лїс зачав рідіти. Між деревами забіла камінний мур і в полі показався монастир, простий, сумний і оочевидно блідий. — Заді злізли з коней і заступили до фіртки. — Минуло кілька минут; зазвонили ключі. — Слава Господу Ісусу Христу! — сказав тихо Міхей. — Во які віки, авінь! — відповіла сестра-воротарка, отвірючи фіртку. — Кого вам

треба, государи? — Сестри Євдокії, — промовив півголосом Міхей, боючись не назвою вразити душевну рана свого. — Ти мене знаєш, матінко; я недавно був тут.

— Ні, государю, не знаю; мене тільки сьогодні призначено до воріт, а передо мною буда сестра Агнія. — І монахиня поглянула боязливо на гостей.

— Не вадить, матінко, — продовжав Міхей, — пусти нас, Скажи, Гюмені, що князь Микита Романович Серебряний приїхав.

Воротарка поглянула боязливо на Серебряного, відступила назад і затріснула за собою фіртку. — Чути було, як вона скоро пішла, промовляючи: „Господи Ісусе Христе, помилуй нас!“ — Шоб ти се значило?“ подумав стрімчивий, чого вона боїться мого боярина?

Він поглянув на князя і зрозумів, що запорочена збрала, одася впрям в лїсі і стрівиться до князя, переїждючи воротарку. Дісно, лише Микита Романович так зміщалося, що сам Міхей не пізнав би його, коли б не приїхав з ним разом. — За який час роздались знов кроки воротарки. — Не противітвється, государи, — сказала вона несмілим голосом крїзь фіртку, — тепер Гюмені не може вас прийняти; приходіть радше завтра, по утреті. — Я не можу чекати! — скрикнув Серебряний, і владивши ногою в фіртку, він вийшов за порі і ввійшов в подвір'я.

(Далі буде)

